

TOIMITTAJAKOULUTUKSEN NEUVOTTELUKUNTA

Kokous Helsingissä (SSKH) 30.1.2006

Osallistujat:

Ullamaija Kivikuru, SSKH (pj)
Heikki Luostarinen, TaY (siht.)
Bo-Erik Mannerström, SSKH
Heikki Hakala, Etelä-Suomen Sanomat
Tita Rossi, SJL
Henrika Zilliacus-Tikkanen, SSKH
Jarmo Häkkinen, SJL
Paavo Martikainen, SJL
Kaarina Melakoski, TaY
Toni Peltonen, JY
Kaarle Nordenstreng, TaY
Anja Arstila-Paasilinna, OPM

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen

Korjattiin Heljä Korpjoen taustajärjestöksi Suomen Journalistiliitto.

Korjattiin, että TAKO-päivä käsittelee täydennyskoulutusta, ei TYKY-toimintaa.

Hyväksyttiin pöytäkirja ilman muita muutoksia.

3. Ilmoitusasiat

Henrika Zilliacus-Tikkanen on selvittämässä Pohjoismaiden ministerineuvoston pyynnöstä Århusin toimittajakurssien tulevaisuutta. Ministerineuvosto pyrkii vähentämään pohjoismaisessa yhteistyössä kiinteiden instituutioiden roolia. Zilliacus-Tikkanen piti Århusin pitkän pääkurssin jatkumista tärkeänä asiana. Hän toivoi saavansa kommentteja asiasta esim. sähköpostin välityksellä.

Jarmo Häkkinen totesi, että kurssi on ollut tärkeä suomalaisille, vaikka ongelmia on ollut mm. tanskankielisten luentojen ymmärtämisen ja kurssin ajan palkanmaksun osalta. Osallistujia on ollut Suomesta vuosittain 3-4.

Ullamaija Kivikuru totesi, että myös Nordicomin toiminta on selvityksen kohteena.

Jarmo Häkkinen kertoi, että SJL on julkaisut ”Toimituksen pienen tasa-arvo-oppaan”.

Ullamaija Kivikuru kertoi, että SSKH:n, Jyväskylän yliopiston ja Tampereen yliopiston yhteinen North-South -vaihto Afrikkaan jatkuu. Kiinnostusta on ollut paljon, ja opiskelijoiden liikkumisen ohella ohjelma sisältää myös opettajavaihtoa.

Kaarle Nordenstreng kertoi osallistuneensa kahteen kokoukseen, joissa on käsitelty toimittajakoulutuksen maailmanlaajuisia kehitysnäkymiä. Toinen kokous pidettiin YK:n tietoyhteiskuntahuippukokouksen yhteydessä Tunisissa marraskuussa 2005, toinen Unescon suojissa 2005 joulukuussa. Päätelmänä Nordenstreng esitti, että journalistikoulutus on säilyttänyt tärkeytensä kansainvälisellä asialistalla verkkomaailman etenemisestä huolimatta.

Todettiin, että Suomen ruotsinkielinen toimittajakoulutus täyttää 40 vuotta ja että Tampereen yliopiston toimittajakoulutus jatkaa omia 80-vuotisjuhliaan ensi vuonna mm. suurella alumnitapaamisella.

Todettiin lehtitietoihin perustuen, että Sanomien omalle toimittajakoululle suunnitellaan jatkoa. Arveltiin, ettei uuden kurssin mahdollinen aloittaminen merkitse kritiikkiä nykyistä yliopistollista toimittajakoulutusta kohtaan.

4. Harjoittelujärjestelmä

Kaarina Melakoski esitteli laatimansa raportin ”Toimitusharjoittelun tilannekatsaus 30.1.2006” sekä siihen kaksi liitettä ”Yhteenvetotaulukko tuetusta harjoittelusta” ja ”Toimitusharjoittelijoiden ensimmäisen kuukauden palkka” (Liitteet 1-3).

Melakoski totesi myös tehneensä kyselyn harjoittelussa olleille, mutta siitä ei ole vielä kirjallista raporttia. Hänen mukaansa asumisjärjestelyt vaikuttavat selvästi harjoittelupaikan valintaan: opiskelijat pyrkivät paikkakunnalle, jossa he voivat asua vähäisin kuluin esim. vanhempien tai seurustelukumppanin kanssa.

Todettiin, että Jyväskylän yliopiston osallistuminen harjoittelujärjestelmän jatkoon on vielä epäselvää.

Seuraavat harjoittelunohjaajapäivät järjestetään 20.4.2006. Palaute edellisestä harjoittelunohjaajien tapaamisesta on ollut myönteistä. Tapaamisia pidettiin tärkeinä mm. siitä syystä, että ohjauksen tasoa ja ohjaajien motivaatiota voidaan pitää yllä ja kehittää.

Jarmo Häkkinen muistutti, että Journalistiliitto julkaisi keväällä 2005 opasvihkosen harjoittelusta. Uusi versio on tarkoitus toimittaa yhdessä työnantajajärjestön kanssa niin, että se saataisiin jakoon kevään ohjaajakokoukseen.

Keskusteltiin mm. siitä, onko parempi, että opiskelijat hakevat itsenäisesti harjoittelupaikkaa vai että oppilaitos tekee esivalintaa ennen hakemusten lähettämistä. Toni Peltonen puolusti opiskelijoiden laajaa omatoimisuutta, Kaarina Melakoski arveli sen johtavan Tampereen tapauksessa siihen, että hakemuksia kasautuisi epätarkoituksenmukaisella tavalla muutama suuriin mediataloihin.

Keskusteltiin myös siitä, onko ohjatun harjoittelun järjestelmä lainkaan tarpeellinen. Toni Peltonen otti esiin sen mahdollisuuden, että nykyinen järjestelmä on ehkä Tampereen yliopiston etu, koska opiskelijat eivät menestyisi täysin vapaassa kilpailutilanteessa. Kaarle Nordenstreng katsoi, että järjestelmän ylläpitäminen on tärkeää eikä rahan maksamisesta työnantajille pidä luopua, myös siksi että sillä tällä tavoin erottaudutaan ammattikorkeakoulujen harjoittelijoista. Heikki Hakala katsoi harjoittelujärjestelmän olevan tärkeä työelämää ja koulutusta yhteen nivova järjestelmä, jossa esimerkiksi harjoitteluraportit vievät tietoa työelämästä oppilaitoksiin. Hakala korosti

harjoittelijoiden olevan osa toimitusten sijaisjärjestelmää ja samassa asemassa muiden tuuraajien kanssa – ekstrana on sitten oikeus saada ohjausta.

Päätettiin, että Kaarina Melakosken raportti jaetaan harjoittelijanohtajien kokouksessa 20.4. taustaineistona. Toivottiin, että Petteri Kauppinen ehättäisi saada oman harjoittelua koskevan selvityksensä valmiiksi ja että Eila Hannulan kautta saataisiin tietoja ammattikorkeakoulujen harjoitteluista. Toni Peltonen lupasi olla yhteydessä toimittajakoulutuksen ainejärjestöihin ja pyytää heitä toimittamaan omia kannanottojaan ja opiskelijakyselyjen tuloksiaan harjoittelusta.

5. Koulutuksen suuret linjat ESR-raportin valossa

Kaarle Nordenstreng totesi, että ESR-projektin tehtävänä on mm. koulutustasojen työnjaon kartoittaminen sekä viestintäalan koulutusstrategian kehittäminen yliopisto- ja ammattikorkeakoulusektoreilla. Ainakin projektin ohjausryhmä ottaa kantaa yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen työnjakoon ja yhteistyöhön.

Nordenstrengin mukaan toimittajakoulutuksen neuvottelukunnan on valmistauduttava ottamaan huhtikuussa kantaa projektin loppuraportin ehdotuksiin. Neuvottelukunnan pohjaehdotuksena voi hänen mukaansa olla se, että yliopistojen toimittajakoulutuksen koulutusmäärät ovat hyvät. Muutosta on tarpeen esittää vain siltä osin, että visuaalisen journalismin ja mahdollisesti aikakauslehtijournalismin maisterikoulutus vakinaistetaan. Avoin kysymys sitten on, kuinka paljon jatkossa koulutusta suunnataan kandidaattitasolle ja kuinka paljon maisterikoulutukseen.

Heikki Hakalan mukaan ongelmat eivät ole yliopistotasolla, vaan erityisesti 2. asteen koulutuksessa, jossa on koulutuksen ja työelämän tarpeiden kohtaamattomuutta.

Myös Jarmo Häkkinen katsoi, ettei yliopistokoulutuksessa ole erityisiä rukkaustarpeita. Hän ennusti, että ammattikorkeakoulujen rooli tulee keskusteltavaksi Journalistiliiton toukokuun liittokokouksessa, sillä koulutusmäärät ovat suuria. Viestintäalan koulutustoimikunta tapaa ministeri Kalliomäen 10.3.

Toni Peltonen kiinnitti huomiota siihen, että yliopistoissa ollaan suuntaamassa voimavaroja kandidaattitasolta maisterikoulutukseen. Hän piti kehitystä huonona. Kaarina Melakoski oli huolestunut Tampereen yliopiston suunnitelmista vähentää sivuaineopiskelijoiden koulutusta.

Anja Arstila-Paasilinna sanoi olevan selvää, että 2. asteen viestinnän koulutukseen puututaan suurella kädellä. Hän kysyi, tuleeko ESR-projektin loppuraportissa esille se avainluku, miten moni ammattikorkeakoulussa opiskellut tulee toimittajan ammattiin? Journalistikoulutusta suurempana kysymyksenä amk-sektorilla Arstila-Paasilinna piti muuta media-alan, erityisesti audio-visuaalisen alan, koulutusta. Riittääkö valmistuville työtä? Arstila-Paasilinnan mukaan koko ammattikorkeakoululaitosta supistetaan 3 vuoden kuluessa 10 prosenttia, ja vähennys tulee painottumaan kulttuurialalle.

6. Aikakauslehtialan koulutus

Todettiin, että Ullamaija Kivikurun, Maija Töyryn, Tapani Huovilan ja Heikki Luostarisen muodostama työryhmä on aloittanut työnsä Luostarisen tekemän pohjapaperin perustalta. Työstä raportoidaan enemmän sen edistyessä.

7. Muut asiat

Todettiin, että Tampereen yliopistossa on alkamassa englanninkielinen poliittisen viestinnän maisteriohjelma, jonka suorittajista osa saattaa tähdätä politiikan toimittajan uralle.

8. Seuraava kokous

Päätettiin pitää seuraava kokous 27.3. alkaen klo 13 Tampereella. Kokouksessa on tarkoituksena käsitellä ESR-projektin loppuraporttia, ja neuvonpitoon on tarkoitus kutsua myös ammattikorkeakoulujen edustajia.

9. Kokouksen päättäminen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen noin 15.30